

TISKOVÁ ZPRÁVA

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: michal.veselsky@soc.cas.cz

Politická orientace občanů

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2008, v08-10</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>6. 10. – 13. 10. 2008</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>834</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PO.4a, PO.4b</i>
Zveřejněno dne:	<i>20. listopadu 2008</i>
Zpracoval:	<i>Michal Veselský</i>

Rozhodování koho volit nemusí vždy znamenat názorové ztotožnění se s konkrétní stranou. Centrum pro výzkum veřejného mínění se proto ve svém říjnovém šetření zajímalo o obecnou politickou orientaci respondentů. Ti tak byli kromě standardní otázky na stranu, již by volili do Poslanecké sněmovny, rovněž dotázáni, jaký politický názor je jim nejbližší.

Otázka na souhlas s vybraným politickým názorem¹ dávala na výběr z řady možností. Výsledky přináší následující tabulka:

¹ „S jakým obecným politickým názorem nejvíce souhlasíte? A s jakým z dalších obecně politických názorů se dále ztotožňujete?“

Možnosti odpovědí: a) konzervativním, b) liberálním, c) křesťanskodemokratickým, d) sociálnědemokratickým, e) Socialistickým, f) komunistickým, g) ekologickým, h) jiným, i) žádným.

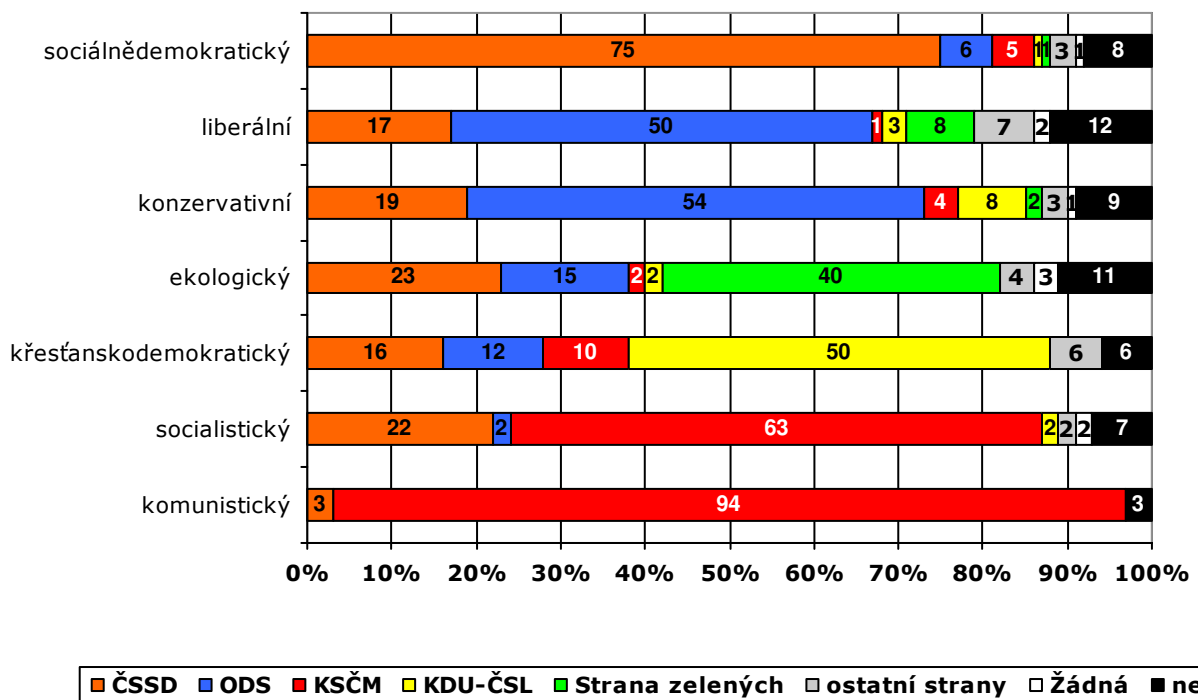
Tabulka 1: S jakým obecně politickým názorem nejvíce souhlasí (v %)

	1. volba	2. volba
sociálnědemokratický	27	14
liberální	17	8
konzervativní	11	6
ekologický	10	23
křesťanskodemokratický	9	7
socialistický	6	7
komunistický	5	3
jiný	1	4
žádný, neví	14	28

Levicoví respondenti se hlásí především k sociálnědemokratickému proudu (27 %), který se stal nejfrekventovanějším politickým směrem. Následuje skupina liberálně (17 %) a konzervativně (11 %) smýšlejících. Ekologický proud je nejpřijatelnější pro desetinu a křesťanskodemokratický pro 9 % lidí. Socialistické myšlenky pak přitahují 6 % a komunistické 5 % dotázaných. Dalších 14 % respondentů se necítí být osloveno vůbec žádnou politickou ideologií.

Většina oslovených si byla schopna vybrat i ve druhé volbě, nicméně nejpočetnější skupinu tvoří nerozhodní (28 % - „žádný, neví“). Další téměř čtvrtina dotázaných zvolila ekologický proud. Vysoký počet hlasů pro ekologický směr ve druhé volbě byl zřejmě podpořen určitou apolitičností ekologických myšlenek a z toho vyplývající obecnou přijatelností. Vzhledem k tomu, že položená otázka nijak nezjišťovala míru identifikace s preferovanou ideologií, nelze vyloučit, že minimálně ve druhé volbě se jedná spíše o vyjádření sympatií, než o politické přesvědčení respondenta.

Jaké strany volí stoupenci jednotlivých politických směrů, ukazuje následující graf:

Graf 1: Stranické preference podle příklonu k vybranému politickému směru

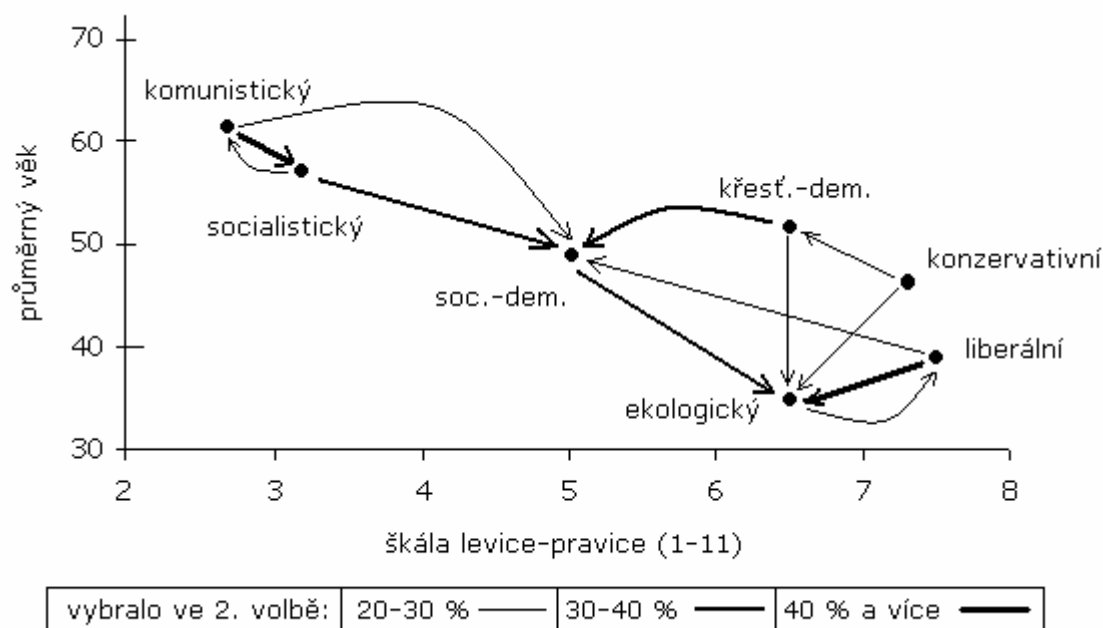
Pozn.: zahrnutí pouze dotázaní starší 18 let (N=642).

Mezi sociálnědemokraticky smýšlejícími se vcelku logicky těší největší podpoře ČSSD (75 %), zbytek je rozdroben mezi ostatní strany a nevoliče. Liberální voliči preferují zejména ODS (50 %) a dále pak sociální demokracii (17 %) a zelené (9 %). ODS má největší podporu rovněž u konzervativních voličů (54 %), část konzervativců podporuje ČSSD (19 %) a také lidovce (8 %). U ekologicky založených boduje nejvíce SZ (40 %), další část z ekologicky zaměřeného elektorátu by volila jednu z velkých stran (ČSSD 23 %, ODS 15 %). Křesťanští demokraté tvoří oporu KDU-ČSL (50 %), ale volí také ČSSD (15 %) a ODS (11 %) a poněkud překvapivě rovněž KSČM (10 %). Komunističtí a socialističtí příznivci pak podporují zejména KSČM, byť o část socialisticky orientovaných voličů se s komunisty přetahuje ČSSD (22 %)².

Následující schéma nabízí podrobnější popis vztahu mezi první a druhou volbou politického směru. Politické proudy jsou znázorněny jako body. Umístěny jsou podle průměrného věku respondentů, kteří se k danému proudu přihlásili v první volbě a podle jejich subjektivního sebezařazení na škále levice-pravice³. Věk a pravolevá orientace dotázaných byly zvoleny, jelikož jsou z hlediska příklonu k určité ideologii dobrým třídícím kritériem. Šipky pak ukazují, kam se ubíraly preference dotázaných ve druhé volbě.

Graf 2: Vztah mezi první a druhou volbou politického směru

Nejstarší (průměrný věk 61 let) a nejradikálnější jsou stoupenci komunistických názorů. Z hlediska věku (57 let) a sebezařazení na levo-pravé škále jsou velmi podobnou skupinou zastánci socialismu. Socialisté jsou však vůči komunistům o poznání rezervovanější, než je tomu v opačném gardu. Zatímco mezi komunisty se ve druhé volbě hlásí k socialismu 41 %, socialisté dávají častěji přednost sociálnědemokratické (37 %) před komunistickou ideologií (24 %).

Levý střed patří sociálním demokratům (průměrný věk 49 let). Sociálnědemokratický proud byl ve druhé volbě poměrně často zmiňován příznivci

² Z důvodu nižšího zastopení komunistických a socialistických příznivců v souboru jsou údaje pouze orientační.

³ „V politice lidé někdy hovoří o pravici a levici. Kam byste se sám zařadil na této stupnici?“

ostatních směrů. Na druhé místo ho umístili sympatizanti levice i pravice. Sami sociální demokraté v největší míře sympatizují s ekologickým proudem (31 %).

Pomyslný politický střed patří křesťanským demokratům (51 let) a ekologicky orientovaným lidem (35 let). Věkově však obě skupiny dělí prakticky celá generace. Křesťanští demokraté mají nejbližší k sociálním demokratům (32 %), „ekologové“ ve druhé volbě nejčastěji nezmiňují žádný politický směr (32 % „žádný + neví“), případně se kloní k liberálům (27 %).

Od středu napravo se profilují konzervativně (průměrný věk 46 let) a liberálně (39 let) zaměřené voliči. Ačkoliv obě tyto skupiny tvoří pilíř voličů ODS, ve druhé volbě si vybírají spíše jiné politické proudy než sebe navzájem. Liberálové nejčastěji staví na druhé místo ekologii (42 %) a sociální demokracii (20 %), konzervativci pak křesťanskou demokracii (22 %) a ekologický proud (24 %).